

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ SÒCIO-LABORAL

LA HISENDA MUNICIPAL

El passat 13 de maig el Consell Econòmic i Social de Barcelona va celebrar la seva IV jornada anual. El tema posat a debat sota el títol "Finançament local i subsidiarietat" va comptar amb les aportacions de polítics i responsables tècnics de diferents ens locals de Catalunya i d'altres països de la UE, d'experts proposats pels agents socials i econòmics i qualificats professors universitaris.

La Carta Municipal obrirà nous escenaris per dotar l'Administració municipal dels instruments legals i financers adequats a la realitat de la gran metròpoli que és Barcelona.

La professora Nuria Bosch, de la Universitat de Barcelona, relatora de la jornada, assenyala i proposa en aquest article algunes línies d'acció i reforma que la hisenda local haurà d'afrontar.

L'objectiu del present article és descriure els trets principals de l'evolució de la hisenda municipal des de l'entrada en vigor de la Llei reguladora de les hisendes locals al 1989 fins a l'actualitat i apuntar, molt breument, les línies principals d'acció i reforma que en el futur haurien d'adoptar-se a nivell local.

Pes relatiu de la hisenda local. Malgrat el fort procés descentralitzador que hi ha hagut en el sector públic espanyol en els últims 20 anys, la hisenda local no ha guanyat pes dins del sector públic espanyol, ja que el procés descentralitzador ha anat dirigit cap a les CCAA. El pes de la hisenda local s'ha anat mantenint al voltant del 12% del total de la despesa pública consolidada. Aquesta xifra és baixa si es compara amb el pes de la hisenda local en els països federals, que se situa a una mitjana del 17%-18%.

Els recursos no financers municipals. Les dues grans fonts de recursos són els impostos (37% dels ingressos no financers) i les transferències (41%). Pel que fa als impostos, cal dir que entre 1988 i 1996 la pressió fiscal municipal (%impostos/VAB) ha passat de l'1,22% a l'1,63%, essent els impostos més dinàmics l'IBI i l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres. Per tant, es pot concloure que els ajuntaments han tingut un comportament fiscalment responsable fent ús de la seva capacitat per obtenir recursos impositius a l'hora de finançar les seves necessitats de despesa.

Les transferències més importants en termes quantitius que reben els municipis són les procedents de l'Estat mitjançant la participació en els tributs de l'estat (que representen al voltant del 60% del total). Immediatament després d'entrar en vigor la Llei reguladora de les hisendes locals aquestes transferències varen tenir un creixement notable. Però, des de l'any 1994 que es mantenen al voltant de l'1% del PIB.

Situació financera municipal. L'evolució de la situació financera municipal durant el període de 1989-1996 mostra l'existència de dos subpe-

ríodes amb tendències diferents: el primer, de 1989 a 1991, i el segon de 1992 a 1996. En el primer període la hisenda municipal experimenta un cert estancament en una situació financera deficitària que tendeix lleugerament a incrementar-se. No obstant això, a partir de 1992 es produeix un canvi de tendència en l'evolució de la situació financera municipal. Hi ha una contenció en les despeses (tant corrents com de capital) que fa recuperar l'estalvi i disminuir el dèficit per arribar a una situació de superàvit a partir de 1994.

La desaparició del dèficit municipal ha tingut una traducció immediata en els nivells d'endeutament dels ajuntaments. Del 1989 al 1994, el pes de l'endeutament municipal en relació al PIB creix (passa de l'1,94% al 3,12%). En canvi, a partir d'aquest any el seu pes disminueix fins al 2,84% del 1998.

LÍNIES DE REFORMA

La hisenda municipal hauria d'avançar en les següents grans línies de reforma:

Augment del pes específic del sector públic local. El sector públic espanyol i català només podrà incrementar el seu pes específic dins del conjunt del sector públic si se li traspassen noves competències. Competències en ensenyament preescolar i primari, habitatge i polítiques actives d'ocupació són algunes de les que els municipis podrien assumir en el futur.

Potenciació de la imposició sobre la propietat immoble i ampliació del camp tributari municipal mitjançant la participació en el rendiment dels grans impostos.

Perfeccionament dels mecanismes de subvencions d'igualació.

Desenvolupament de l'ús de taxes i preus en els serveis amb usuaris clarament identificables i en els que nos es plantegin problemes greus de redistribució.

Desenvolupament de formes de partenariat entre el sector públic i l'Administració local.

DICTÀMENS APROVATS

Ordenança dels usos del paisatge urbà de la ciutat de Barcelona

El CESB en va fer una valoració positiva perquè aconsegueix una simplificació i una coherència de les normes preexistents, per la seva capacitat d'innovació i considera la prevalença del dret col·lectiu a gaudir del paisatge urbà.

Va proposar complementar el text amb una exposició de motius, el desenvolupament de mecanismes de participació i la realització d'un estudi que determini els riscos de les instal·lacions repetidores de telefonia mòbil.

Ordenança sobre la incorporació de sistemes de captació d'energia solar als edificis

El CESB valora positivament l'esforç per tal de promoure mesures que afavoreixen un desenvolupament sostenible.

Recomana afegir un títol preliminar per tal de contextualitzar-la i dotar-la d'un contingut pedagògic per al conjunt de la ciutadania

Proposa que els programes formatius professionals i ocupacionals incloguin un mòdul sobre l'ús d'energies renovables.

Pla de Formació i Ocupació

El Consell Econòmic i Social de Barcelona manifesta el seu acord amb els criteris de la planificació presentada

Resolució sobre la gratuïtat del transport públic associada a la participació a programes de recerca activa d'ocupació per a aturats

El CESB considera convenient que els programes de polítiques actives d'ocupació incloguin propiciar la mobilitat gratuïta dels aturats que hi participin.

Es recomana preveure l'articulació de mecanismes que impedeixen el frau.

SESSIONS INFORMATIVES

Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. La Comissió Executiva i la de Formació i Ocupació del CESB es van reunir amb el senyor José Antonio Gomez Cid delegat territorial del Dept. de Treball per conèixer les actuacions desenvolupades per aquest organisme a Barcelona.

Fundació para la Formació Contínua. La C.E. i la de F.O. del CESB van celebrar una reunió de treball amb el senyor Juan Pedro Gonzalez president del FORCEM a Catalunya per conèixer les activitats desenvolupades a la nostra ciutat.

Consell de la Dona. La C.E. del CESB es va reunir amb el grup de dones sindicalistes i empresaries del Consell de la Dona per analitzar la situació i polítiques de discriminació positiva per millorar la inserció laboral de les dones.

ATUR REGISTRAT A LA CIUTAT DE BARCELONA JUNY 1.999

Per trams d'edat				Per sexe	
Menys 25 anys	De 25 a 45 anys	De 45 a 60 anys	Més de 60 anys	Homes	Dones
3.991	21.361	16.885	3.508	20483	25.262

ATUR REGISTRAT

L'atur registrat a la ciutat de Barcelona durant el període gener-juny 99 presenta una reducció de 4.405 persones.

Per trams d'edat els 3.991 menors de 25 anys són el 8,8% del total; els aturats entre 25 i 45 anys arriben al 46,7 %; les persones sense ocupació de 45 a 60 anys són el 37% dels inscrits com a demandants d'ocupació i el més grans de 60 anys el 7,7%.

Segons el nivell d'estudis les 28.617 persones que han cursat estudis fins a l'EGB suposen el 62,6 %; als aturats i aturades amb un nivell de FP correspon l'11,5%; mentre que les persones amb BUP assoleixen el 14,9% i les que disposen de títol universitari de grau mig i superior són el 11,1% del total de demandants d'ocupació.

Les majors dificultats per trobar ocupació es donen als grups de més baixa formació i entre les persones més grans de 45 anys.

EVOLUCIÓ DE L'ATUR GENER-JUNY 1999

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny
50.150	59.951	49.103	48.143	46.495	45.745

DONA I MERCAT DE TREBALL

La dinàmica de l'atur femení registrat a Barcelona els anys 90 presenta els següent trets:

Reducció significativa més intensa a la ciutat que als àmbits més propers, la diferència entre les taxes d'atur masculina i femenina s'ha escurçat. Malgrat aquesta tendència les barcelonines sense ocupació al juny de 1999 suposen el 55,3%.

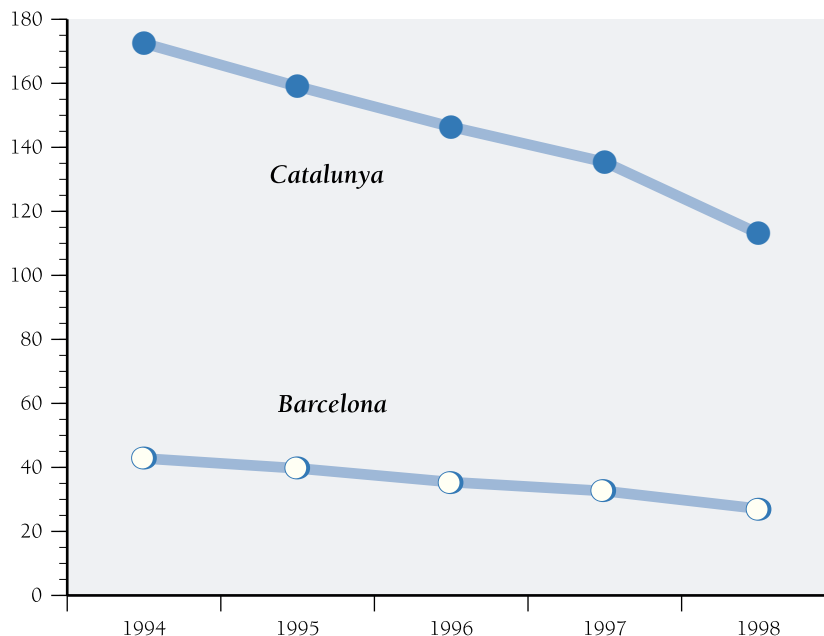
Entre 1990 i 1998 l'atur de les dones es redueix el doble que el del homes. No obstant, el comportament es diferent segons l'edat: les menors de 25 anys té una disminució de més del 60% i el grups de més grans de 40 anys augmenta lleugerament.

Durant el període 1994-98, Barcelona presenta sempre una nivell de feminització de l'atur més baix que a Catalunya i Espanya.

En relació a la contractació 1998 cal assenyalar que la presència de dones

és majoritària en la contractació a temps parcial (el 62% del contractes).

També cal remarcar que les barcelonines han augmentat la seva presència en el teixit empresarial de la ciutat.

EVOLUCIÓ DE L'ATUR FEMENÍ 1994-1998*

	Barcelona	Catalunya	Espanya
1994	42,8	172,5	1363,5
1995	39,7	159	1292,9
1996	35,4	146,4	1210,5
1997	32,6	135,4	1150,3
1998	27,1	113,1	1010,3

*En milers

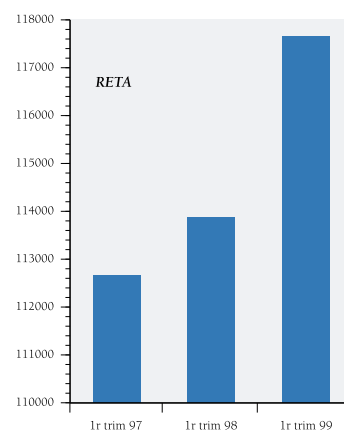
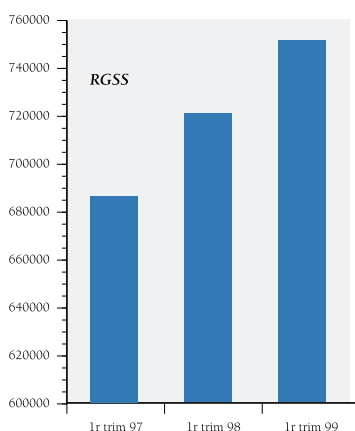
AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

L'augment en el nombre d'afiliats a la seguretat social continua. Les persones donades d'alta al règim general de la seguretat social ha experimentat un creixement de 65.178 noves altes entre el primer trimestre de 1997 i el primer trimestre de 1999. Durant el mateix període el règim especial d'autònoms van créixer amb 4.988 noves afiliacions.

L'increment del 8,7% en el nombre d'afiliats confirma el creixement sostingut de l'economia i la seva repercussió en la creació de nous llocs de treball i com a conseqüència un procés de reducció de l'atur.

EVOLUCIÓ AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL

	1r trim 97	1r trim 98	1r trim 99
RGSS	686.474	721.099	751.652
RETA	112.659	113.878	117.647
Total	799.133	834.977	869.299

BARCELONA CIUTAT INDUSTRIAL

Barcelona ha iniciat una reflexió sobre l'esdevenidor d'algunes zones industrials tradicionals i especialment del Poble Nou. Malgrat que l'activitat industrial ha reduït la seva presència al si de la ciutat, Barcelona continua sent una de les ciutats europees amb més pes del sector industrial.

Els criteris d'ordenament urbanístic pel Poble Nou contemplen el manteniment del caràcter industrial del barri amb redefinició del concepte d'activitat industrial que incorpori i potenciï noves activitats productives compatibles amb els usos urbans.

Pes dels sectors econòmics a Barcelona en relació a altres ciutats de la UE

	Amsterdam	Barcelona	Brussel.les	Frankfurt	Londres	Madrid	París	Milà
Primari	0,1	0,3	0	0,4	0	0,4	0,1	0,8
Indústria	8,7	23,8	9,3	29,3	9,5	13,5	11,4	31,9
Construcció	2,8	4,9	3,9	8,7	2,7	5,8	2,9	4,6
Serveis	88,4	71	86,8	61,6	87,8	80,3	85,6	62,8

CREIXEMENT SOSTINGUT DE LA FIRA

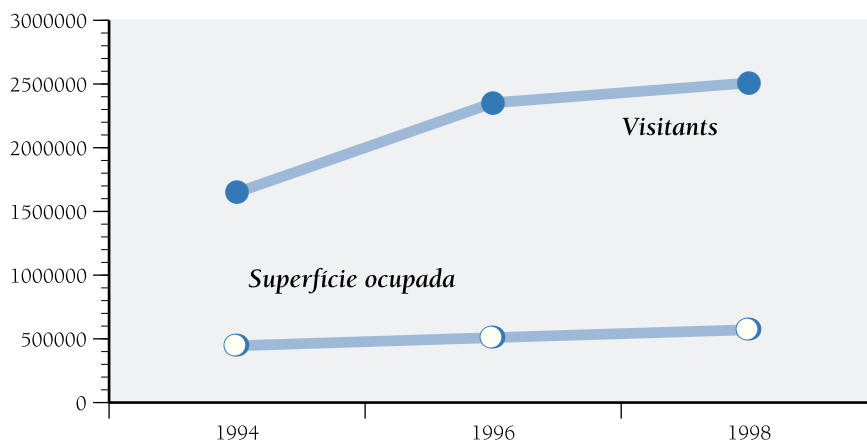
La participació en la convocatòria de nous salons i la consolidació d'altres avalen l'activitat de la Fira de Barcelona com a plataforma de suport als sectors econòmics per a la realització de negocis.

Cal assenyalar que el 75% dels salons han estat d'àmbit internacional; el 21% van ser oberts al públic, mentre que el 67% es van dirigir als professionals. També s'ha de destacar que el 75% de les empreses exposidores van aconseguir els seus objectius i el 77% va manifestar la seva intenció de tornar a participar-hi, a l'hora el 20% de les empreses visitants qualifiquen de molt satisfactòria la seva visita, el 72,4% la qualifiquen de satisfactòria i el 88% manifestà la seva voluntat de tornar-hi en les següents edicions.

La Fira de Barcelona genera un impacte econòmic en la regió de 103.000 milions de pessetes anuals i 16.000 llocs de treball.

EVOLUCIÓ DE LA FIRA

	Certàmens	Superfície Ocupada	Expositors	Visitants
1994	43	445.793	16.197	1.648.725
1996	49	509.632	9.628	2.352.084
1998	56	571.492	20.960	2.508.790

Molt breument

Directrius per a l'ocupació 1999

El CES europeu va aprovar el dictamen L'aplicació de les directrius per a l'ocupació 1999 que proposa: la reforma dels sistemes fiscals i de gravàmens obligatoris; l'aprofitament del potencial d'ocupació que ofereix el sector de serveis; la intensificació de les mesures de formació permanent; la integració de les persones amb minusvalideses i minories ètniques i mesures per conciliar vida professional i vida familiar.

Afavorir la creació de nous CES

La presidència del CES europeu i del CES francès va encarregar als secretaris generals la preparació d'un programa de treball amb l'objectiu d'afavorir la creació de nous CES.

Barcelona pel coneixement i la convivència

Les conclusions del congrés Barcelona pel Coneixement i la Convivència recullen les següents matèries: l'articulació comunitària, l'autonomia i el treball en xarxa; la igualtat, acció positiva i inserció laboral; la participació, cohesió i educació en valors; la sostenibilitat i l'educació; la cultura i l'educació, entre l'elitisme i el relativisme.

El compromís es va materialitzar amb la signatura d'un document per impulsar les línies estratègiques del Projecte Educatiu de Ciutat.

Cimera per a l'ocupació dels Quatre Motors

L'11 i 12 de juliol es va celebrar a Barcelona la cimera per a l'ocupació dels Quatre Motors amb representants dels sindicats, organitzacions empresarials i responsables polítics de Catalunya, Lombardia, Baden-Württemberg i Rhônes-Alpes. A la declaració final es va assenyalar la necessitat d'impulsar les polítiques de creació d'ocupació i aprofundir les relacions entre les administracions i agents socials.

Extinció del contracte eventual

La Sala Social del Tribunal Suprem ha unificat els diferents criteris en relació al contracte eventual i a la contractació mitjançant ETT. La sentència ha declarat que el contracte eventual té un termini de durada que no es vincula amb la causa de la contractació, per la qual cosa només s'extingeix al termini d'aquest contracte. Al fer extensiva la sentència a la contractació eventual realitzada a través d'ETT la sentència del TS invalida la clàusula del conveni col·lectiu que permetia l'extinció anticipada de la relació laboral entre l'ETT i el personal en missió.

Pla d'acció d'ocupació 1999

El Pla d'Acció d'Ocupació presentat per Espanya a la UE mobilitzarà un milió i mig de pessetes i preveu beneficiar un milió cent mil persones sense ocupació. Els objectius d'aquest pla són: consolidar l'estratègia basada en les polítiques actives d'ocupació; prestar suport i estabilitat a l'ocupació mitjançant l'ampliació dels recursos per al foment a la contractació indefinida; impulsar l'activitat de les PIMES

Disminueix la conflictivitat laboral

Al llarg de 1998 es va registrar una disminució de les vagues i tancaments patronals, així com les conciliacions i mediacions col·lectives i al mateix temps va augmentar la solució extrajudicial de conflictes

Hàbits de compra a la ciutat de Barcelona

A les conclusions de l'estudi Hàbits de compra, fluxos d'entrada i atractivitat comercial a la ciutat de Barcelona es destaca, entre altres temes, que les famílies i els compradors que atrau tenen una forma pròpia de comprar que s'expressa tant en les quotes dels diferents formats (hipermercats, mercats municipals, botigues tradicionals i especialitzades) com en l'organització espacial i la distribució dels establiments comercials.

Relacions institucionals i fons documental

Hem participat en els següents seminaris i jornades:

Condicions de treball, formació professional i ocupació a la negociació col·lectiva de la UIMP de Santander patrocinat pel CES d'Espanya. Territori i ocupació organitzat per la Unió General de Treballadors de Catalunya. Planificació i gestió d'infraestructures organitzat per l'Institut d'Estudis Autònoms i el Departament de política territorial de la Generalitat. Nous jaciments d'ocupació organitzat per la Unió General de Treballadors de Catalunya. Cimera per l'ocupació dels Quatre Motors.

Hem incorporat al fons documental

Memorias sobre la situación socioeconómica y laboral España, Comunidad Valenciana i País Vasco 1998.. CES d'Espanya, Comunidad Valenciana y Euskadi. Manual de gestió de les organitzacions no lucratives. Ajuntament de Barcelona. Criteris per a un desenvolupament institucional. Enric Argullol, Institut d'Estudis Autònoms. Barcelona 1985-99. Ecologia d'una ciutat. Ajuntament de Barcelona.

ATUR REGISTRAT A LA CIUTAT DE BARCELONA. JUNY 1999 SEGONS NIVELL D'ESTUDIS

Fins CE	FP	EGB	BUP	Títol grau mig	Títol grau superior
14.224	5.259	14.393	6.788	1.969	3.113

Comissió Executiva del CESB: Maravillas Rojo i Torrecilla: *Presidenta*. Ignasi Ragàs: *Ajuntament de Barcelona*. Agustí Bonavia i Pérez: *FT.N*. Albert Miralles i Güell: *USCOB*. Ciriaco Hidalgo i Salgado: *UGT*. José Antonio Fernández Manrique: *Secretari General*.